

3.2.2009

Dnro 4171/5/08

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Ulla-Maija Lindström

Viite: Lausuntopyyntönnö 18.12.2008 (OM 20/41/2006; OM005:00/2007)

LAUSUNTO OIKAISUVAATIMUSTOIMIKUNNAN MIETINNÖSTÄ "OIKAISUVAATIMUSJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMINEN OIKEUSTURVAKEINONA"

Oikeusministeriö on viitekohdassa mainitussa kirjeessään pyytänyt eduskunnan oikeusasiamieheltä lausuntoa oikaisuvaatimustoimikunnan mietinnöstä OMKM 2008:4 "Oikaisuvaatimusjärjestelmän kehittäminen oikeusturvakeinona".

Lausuntonani esitän kohteliaimmin seuraavan.

1.

Oikaisuvaatimusjärjestelmän yleinen tarkastelu

Oikaisuvaatimustoimikunnan mietinnön ensimmäisessä osassa tarkastellaan yleisesti oikaisuvaatimusjärjestelmän kehittämistä. Toimikunta katsoo, että oikaisuvaatimusjärjestelmän käyttöalan laajentaminen on perusteltua suorittaa jatkossakin eri hallinnonalojen lainsäädäntöhankkeina. Toimikunta on koonnut mietintöön eri hallinnonaloilla toteutettuja oikaisuvaatimusjärjestelmän käyttöalan laajennuksia ja vireillä olevia hankkeita. Lisäksi toimikunta on suorittanut mietinnössään erityisalakohdaisen tarkastelun. Tässä yhteydessä toimikunta on tuonut esille yksittäisiä asiaryhmiä, joissa järjestelmän laajentamiselle voisi olla myös yleisempää periaatteellista merkitystä.

Erään tällaisen merkittävän asiaryhmän muodostavat kunnalliset viranhaltijapäätökset. Kuntalaki ja erityislainsäädäntö mahdollistavat toimivallan siirron yksittäiselle viranhaltijalle monin eri tavoin ja erilaisissa asiaryhmissä. Se, miten viranhaltijan tekemiin päätöksiin haetaan muutosta, riippuu osaksi siitä, mihin hänen toimivaltansa perustuu. Jos viranhaltijan toimivalta perustuu välittömästi erityislakiin tai erityislainsäädännön mukaiseen toimivallan siirtoon, muutosta haetaan usein valittamalla hallinto-oikeuteen. Sen sijaan, jos viranhaltijan toimivalta perustuu kuntalain mukaiseen toimivallan edelleen siirtoa koskevaan päätökseen, viranhaltijan päätökseen haetaan ensin oikaisua.

Toimikunta toteaa käsitykseni mukaan perustellusti, että kunnallisia viranhaltijapäätöksiä voidaan tarkastella kokonaisuutena, jossa oikaisuvaatimuksen käyttöalan laajentaminen ja yhtenäistäminen voisi olla perusteltua ja hyödyllistä. Toimikunta katsoo, että lainsäädännön yhtenäisyyden vuoksi oikaisuvaatimusjärjestelmän tulisi olla lähtökohtaisesti käytössä silloin, kun päätöksentekijänä on kunnan viranhaltija riippumatta siitä, perustuuko hänen toimivaltansa erityislainsäädännön nojalla annettuun tai siirrettyyn taikka kuntalain nojalla siirrettyyn toimivaltaan. Toimikunnan mietinnön liitteenä on säännösluonnos maankäyttö- ja rakennuslain 187 §:n säännöksen muuttamiseksi siten, että viranhaltijan päätökseen haetaan muutosta asianomaiselle viranomaiselle tehtävällä oikaisuvaatimuksella.

Toimikunta toteaa, että myös valtion televisio- ja radorahastosta annetun lain mukaista muutoksenhakua tulisi yksinkertaistaa. Lain mukaan tarkastusmaksua koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen, kun taas takautuvaa televisiomaksua koskevaan päätökseen tulee ensin vaatia oikaisua. Tämä aiheuttaa niin muutoksenhakijoille kuin muutoksenhakuviranomaisille ylimääräistä työtä. Toimikunta esittää, että muutoksenhakumenettelyä tulisi yksinkertaistaa siten, että myös tarkastusmaksupäätökseen haettaisiin ensin muutosta oikaisuvaatimuksella ja vasta siihen annettuun päätökseen haettaisiin muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Toimikunta on luonnostellut muutosehdotuksen, joka on mietinnön liitteenä. Pidän ehdotusta perusteltuna muutoksenhakujärjestelmän johdonmukaisuuden ja muutoksenhakijoiden oikeusturvan kannalta.

Pysäköintivirhemaksua koskevan muutoksenhakujärjestelmän osalta toimikunta ehdottaa, että nykyinen vastalausemenettely muutettaisiin oikaisuvaatimusmenettelyksi. Mielestäni tämä voisi selkeyttää muutoksenhakujärjestelmän kokonaisuutta.

Pidän toimikunnan oikaisuvaatimusjärjestelmän erityisalakohtaista tarkastelujaksoa oikaisuvaatimusjärjestelmän käyttöalan laajentamisen ja yhdenmukaisen kehittämistyön kannalta hyvänä pohjana eri hallinnonalojen puitteissa tapahtuvalle jatkovalmistelulle. Tämän vuoksi tuen toimikunnan esitystä, jonka mukaan mietinnön kannanotot tulisi ottaa huomioon lainsäädäntöä eri yhteyksissä uudistettaessa.

2.

Ehdotus hallintolain ja hallintolainkäyttölain muuttamisesta

Mietinnön toinen osa sisältää hallituksen esityksen muotoon laaditun ehdotuksen laeiksi hallintolain ja hallintolainkäyttölain muuttamisesta. Ehdotuksen lähtökohtana on, että oikaisuvaatimuksen tekeminen nojautuu erityislain säännöksiin. Erityislaissa ovat säännökset oikaisuvaatimusta koskevista keskeisistä menettelyseikoista, kuten oikaisuvaatimukseen oikeutetusta tahosta, määräajasta oikaisuvaatimuksen tekemiseen ja oikaisuvaatimuksen ratkaisevasta viranomaisesta. Oikaisuvaatimusmenettelyssä noudatetaan toisaalta myös hallintolain yleissäännöksiä. Hallintolakia sovelletaan yleensä erityislain säännösten rinnalla ja niitä täydentäen.

Toimikunta katsoo, että oikaisuvaatimusmenettelyä koskeva erityissääntely on hajanaista ja paikoin puutteellista ja antaa epäyhtenäisen kuvan koko tästä instituutiosta. Perustuslain 21 §:ssä ilmenevät oikeusturvavoitteet edellyttävät esityksen mukaan oikaisuvaatimusten keskeisten menettelytakeiden turvaamista lailla. Hallintolakiin ehdotetaan otettavaksi uusi 7 a luku "Oikaisuvaatimusmenettely". Luvussa olisivat säännökset sen säännösten soveltamisesta ja suhteesta muuhun lainsäädäntöön, oikaisuvaatimuksen tekemisestä ja valituskiellosta, oikaisuvaatimusajasta, oikaisuvaatimuksen sisällöstä ja muodosta, käsittelyn kiireellisyydestä, viranomaisen määräyksestä täytäntöönpanosta, ja oikaisuvaatimuksen ratkaisemisesta ja asiavirheen korjaamisesta.

Edelleen ehdotuksen mukaan hallintolain asiavirheen korjaamista koskevaa säännökseen lisättäisiin uusi peruste, jonka mukaan viranomaisen voi korjata virheellisen päätöksensä, jos asiaan on tullut sellaista uutta selvitystä, joka voi olennaisesti vaikuttaa päätökseen. Hallintolainkäyttölakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että lakiin lisätään säännökset valitusoikeudesta oikaisupäätökseen ja oikaisuvaatimuksen vaikutuksesta valituksen sisältöön.

Oikaisuvaatimuksen määräaika

Toimikunnan ehdotuksen mukaan yleislailla säädettäisiin oikaisuvaatimuksen määräajasta. Lähtökohtaisesti määräaika oikaisuvaatimuksen tekemiselle on kuitenkin säädetty kussakin erityislaissa. Tästä huolimatta toimikunta pitää perusteltuna, että määräajasta säädetään yleissääntelyn tasoisesti.

Sen pyrkimyksenä on ohjata järjestelmää yleisellä tasolla. Toimikunnan mukaan määräaika, joksi on määrätty 30 päivää, voisitoinia jatkossa ohjeena erityislainsäädäntöä aikaansaataessa. Määräajasta säädetään esityksen 49 c §:ssä.

Merkittävässä osassa esimerkiksi kunnan viranomaisten päätöksiin joko erityislainsäädäntöön tai kuntalakiin perustuen haetaan muutosta oikaisuvaatimuksella, jonka määräaika on 14 päivää. Verotusmenettelystä annetun lain nojalla oikaisuvaatimuksen määräaika on puolestaan viisi vuotta verotuksen päättymistä seuranneen verovuoden alusta lukien.

Lähtökohtana on, että oikaisuvaatimusoikeus perustuu erityislainsäädäntöön, jossa jo säädetään ainakin oikaisuvaatimuksen kohde, tekijä, määräaika ja viranomainen, jolle vaatimus tulee esittää. Erityislaeissa on hallinnonalan luonteen ja oikeussuojatarpeeseen perustuvan harkinnan pohjalta päädytty erilaisiin oikaisuvaatimukselle säädettyihin määräaikoihin. Näistä syistä en ole aivan vakuutunut tarpeesta säätää yleislaissa oikaisuvaatimukselle tietty määräaika. Tämä saattaisi aiheuttaa sekaannusta ja epätietoisuutta erityisesti hallinnon asiakkaissa. He saisivat viranomaiselta päätöksen, jossa erityislainsäädännön mukaisesti ohjataan tekemään oikaisuvaatimus tässä laissa säädettyssä määräajassa, joka useassa tapauksessa poikkeaisi hallintolain sääntelystä.

Käsittelyn kiireellisyys

Ehdotuksen mukaan oikaisuvaatimusasia on käsiteltävä kiireellisesti (49 e §). Pidän tätä ehdotusta perusteltuna. Esityksen taustana on perustuslain 21 §:ään sisältyvä käsittelyn viivytyksettömyysvaatimus ja samaa asiaa sääntelevä hallintolain 23 §. Toimikunta painottaa sitä, että erityislainsäädännössä saattaisi olla tarpeen harkita täsmällisen määräajan asettamista oikaisuvaatimusasian käsittelylle. Määräajan pituus voitaisiin arvioida asianomaisen hallinnonalan oikeusturvatarpeista käsin.

Passiivisuustyöryhmän esityksen mukaan viranomainen asettaisi kohtuullisen käsittelyajan sellaisille hallintoasioille, jotka viranomainen ratkaisee asianomaisen vireillepanon perusteella. Näihin asioihin kuuluu myös oikaisuvaatimusasian käsittely. Tästä huolimatta kiireellisyysvaatimuksen asettaminen lakitasoisesti kaikkien oikaisuvaatimusasioiden käsittelyn yleiseksi edellytykseksi olisi mielestäni perusteltua. Tämä korostaisi sitä, että asia olisi kohtuullisen käsittelyajan sisälläkin käsiteltävä kiireellisesti.

Oikaisuvaatimus päätöksen perusteleminen

Ehdotuksessa lähdetään siitä, että oikaisuvaatimuksen tekijällä on 49 d §:ssä säädetyin tavoin oikeus määrittää oikaisuvaatimusmenettelyn kohde ilmoittamalla, millaista oikaisua ja millä perusteella hallintopäätökseen vaaditaan tehtäväksi. Oikaisuvaatimuksen ratkaisevan viranomaisen tutkimisvalta määräytyy vastaavasti ehdotettavan 49 g §:n mukaan siten, että oikaisuvaatimus päätöksessä on annettava perusteltu ratkaisu oikaisuvaatimuksessa esitettyihin vaatimuksiin.

Ehdotuksen perusteluissa todetaan, että koska perusteluvollisuutta pidetään oikaisuvaatimusmenettelyssä keskeisemmässä roolissa kuin ensi vaiheen hallintopäätöstä tehtäessä, pykäläehdotuksen mukaan oikaisuvaatimus päätöksen perusteleminen ei sovelleta hallintolain 45 §:n 2 momenttia, jossa säädetään tilanteista, joissa päätöksen perustelut voidaan jättää esittämättä. Pidän ehdotusta oikaisuvaatimukseen annetun päätöksen perusteluvollisuudesta tärkeänä, koska hallinnon asiakkaan oikeusturvan kannalta on keskeistä, että hän voi viimeistään oikaisuvaatimukseen annetun päätöksen perusteella arvioida viranomaisen menettelyn perusteita ja omaa muutoksenhakutarvettaan asiassa. Päätöksen perustelut ovat tärkeitä myös hallinto-oikeuden myöhemmällä arvioinnilla päätöksenteon perusteista.

Virheen korjaaminen

Ehdotuksen 49 g §:n 2 momentin mukaan oikaisuvaatimuksen ratkaiseva viranomainen voi tehdä samassa yhteydessä ilman eri vaatimusta myös virheen korjaamista koskevan päätöksen siten kuin 50–53 §:ssä säädetään. Ehdotuksen perusteluissa 49 c §:n 2 momentin kohdalla todetaan, että myöhästynyt oikaisuvaatimus voitaisiin kuitenkin sen sisällöstä riippuvalla tavalla tutkia muuta menettelyä koskevana vireillepanona, esimerkiksi vaatimuksena asiavirheen korjaamisesta. Hallintolain 52 §:n 2 momentin mukaan aloite virheen korjaamiseksi on tehtävä viiden vuoden kuluessa päätöksen tekemisestä.

Ehdotuksen mukainen menettely tarkoittaa sitä, että oikaisuvaatimuksen käsittelevällä viranomaisella olisi oikeus korjata toisen viranomaisen eli ensi asteen viranomaisen hallintopäätöksessä oleva asia tai kirjoitusvirhe. Oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranomainen voisi poistaa virheellisen hallintopäätöksen ja ratkaista asian uudelleen. Asia voitaisiin tarvittaessa myös palauttaa ensi vaiheen päätöksentekoviranomaiselle.

Hallintolain 8 luvun 50–53 §:ssä säädetään päätöksessä oleva virheen korjaamisen edellytyksistä sekä korjaamisasian vireilletulosta ja sen käsittelystä noudatettavasta menettelystä. Tämän sääntelyn lähtökohta on, että kysymys on itseoikaisusta, jossa viranomainen korjaa päätöksessään olevia selviä ja luonteeltaan kiistattomia virheitä.

Asia- ja menettelyvirheen korjaaminen edellyttää virheellisen päätöksen poistamista ja asian uutta käsittelyä. Jos tällainen virhe korjataan asianosaisen vahingoksi, se pääsääntöisesti edellyttää, että asianosainen suostuu päätöksen korjaamiseen. Korjaamisasian käsittely ei vaikuta valitus- tai muun määräajan kulumiseen. Hallintolain 52 ja 53 §:ssä on yksityiskohtaisia määräyksiä muun ohella siitä, miten toimituskirja korvataan uudella toimituskirjalla, asia- tai kirjoitusvirheen korjaamisesta tehtävistä merkinnästä alkuperäiseen päätöksen taltiokappaleeseen ja siitä, ettei päätöksestä, jolla viranomainen on hylännyt korjaamista koskevan vaatimuksen, saa hakea muutosta valittamalla.

Ehdotuksen mukaisesti oikaisuvaatimuksen ratkaisevan viranomaisen tutkimisvalta on rajoitettu oikaisuvaatimuksessa esitettyihin vaatimuksiin. Tämän vuoksi viranomaisella ei ilman lakiin perustuvaa säännöstä olisi mahdollisuutta korjata oikaisuvaatimuksen kohteen olevassa päätöksessä havaitsemiaan hallintolain 50 §:ssä säädettyjä asia- tai menettelyvirheitä taikka lain 51 §:ssä säädettyjä kirjoitusvirheitä.

Hallintolain itseoikaisusääntelyn tehokkuuden ja oikaisuvaatimusmenettelyn kehittämisen kannalta on tärkeää, että selvät ja luonteeltaan kiistattomat virheet voitaisiin korjata mahdollisimman nopeasti ja yksinkertaisesti hallinnon sisällä. Käsitykseni mukaan pelkkä viittaus hallintolain 8 luvun 50–53 §:n säännöksiin ei ole kuitenkaan riittävän selkeä pohja oikaisuvaatimusta käsittelevän viranomaisen korjausmenettelylle sen päättäessä ensi asteen viranomaisen hallintopäätöksessä olevan asia- tai kirjoitusvirheen korjaamisesta. Oikaisuvaatimusta käsittelevä viranomainen ei voine ryhtyä korjaamaan ensi asteen viranomaisen päätösten taltiokappaleita eikä se muutoinkaan voi kaikilta osin toteuttaa säännösten yksityiskohtaisia määräyksiä.

Käsitykseni mukaan oikaisuviranomaisen menettelyä tulisi tältä osin säädellä yksityiskohtaisemmin kuin esityksen pelkällä viittauksella hallintolain asianomaisiin säännöksiin. Pitäisin perusteltuna myös, että tässä samassa yhteydessä voitaisiin joko laintasolla tai ehdotuksen perusteluissa todeta ajatus siitä, että myöhästynyt oikaisuvaatimus voitaisiin käsitellä tällaisen korjaamisasian vireillepanona.

Katson niin ikään, että selkeyden vuoksi olisi syytä todeta, olisiko ja mahdollisesti missä tilanteissa oikaisuvaatimusviranomaisen oikaisuvaatimusasian yhteydessä tekemä virheen korjaamista koskeva päätös ehdotetun hallintolainkäyttölain 6 a §:ssä säädetty oikaisuvaatimukseen annettu päätös, johon haetaan muutosta valittamalla.

Esitykseen sisältyy myös ehdotus asiavirheen korjaamisen laajentamisesta uudella perusteella. Hallintolain 50 §:n 1 momenttiin lisättäisiin uusi edellytys, jonka mukaan viranomaisen voi poistaa virheelisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen, jos asiaan on tullut sellaista uutta selvitystä, joka voi olennaisesti vaikuttaa päätökseen. Tällä perusteella päätös voidaan korjata asianosaisen vahingoksi vain edellyttäen, että hän suostuu päätöksen korjaamiseen. Samalla asiavirheen korjaamista koskevaa säännöstä ehdotetaan muutettavaksi teknisesti siten, että asia- ja menettelyvirheet luetellaan omina kohtinaan. Pidän tätä teknistä muutosta säännöstä selkeyttävänä.

Päätöksentekoa edeltäviin tosiseikkoihin liittyvän uuden selvityksen ottaminen asiavirheen korjaamisen perusteeksi lienee hyväksyttävää. Minun on kuitenkin jossain määrin vaikea hahmottaa tällaisen muutoksen kaikkia vaikutuksia käytännön soveltamistilanteisiin.

Ehdotuksen perustelujen mukaan (s. 161–162) uutena selvityksen voisivat lisäksi tulla kysymykseen päätöksen tekemisen jälkeen ilmaantuneet tosiseikat kuten asianosaisen olosuhteissa tapahtuneet muutokset. Asiavirheen korjaaminen olisi siis mahdollista perustaa, toisin kuin päätöksen purkamisessa (HLL 63 §), niin sanottuihin jälkiseikkoihin. Suhtaudun tällaiseen päätöksen purkumahdollisuutta laajempaan itseoikaisuun torjuvasti. Tällaisessa tilanteessa hallintopäätöksessä ei ole edes mitään virhettä, jolloin ei voida puhua virheen korjaamisestakaan.

Jos uusi selvitys otetaan korjaamisen perusteeksi, säännös tulisi mielestäni muotoilla jälkiseikat poissulkevalla tavalla, esimerkiksi "asiaan on tullut sellaista uutta selvitystä, joka *olisi voinut* olennaisesti vaikuttaa päätökseen".

Säännöksen mukaan asiavirheen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttää lähtökohtaisesti, että asianosainen suostuu korjaamiseen. Näkemykseni mukaan tämä edellyttää, että asianosaisen tahdonilmaisu tulee asiassa riidattomasti selvityksi. Korostan, että asianosaisen tahdonilmaisun selvittämismahdollisuus on hallintoviranomaisella, jonka tulee selvittää asianosaiselle menettelyn perusteet ja vaikutukset. Erityisesti hallintoasioissa, joissa on useita asianosaisen asemassa olevia tahoja, joille asiavirheen korjaaminen on osalle eduksi osalle vahingoksi, virheen korjaaminen edellyttää sen vaikutusten ja asianosaistahojen tarkkaa selvittämistä.

Oikaisuvaatimuksen vaikutus valituksen sisältöön

Ehdotuksen 27 a §:n mukaan, jos hallintopäätöstä ei ole oikaisuvaatimuksen johdosta muutettu, oikaisuvaatimuksen tekijä saa hakiessaan muutosta esittää sellaisen uuden vaatimuksen, joka perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen käsittelyn yhteydessä tai sen jälkeen hänen tietoonsa tulleeseen seikkaan. Vaatimuksen tueksi saa valituksessa esittää uusia perusteluja.

Mielestäni säännöksen ensimmäistä virkettä tulisi selkeyttää siten, että oikaisuvaatimuksen tekijä saa hakiessaan muutosta esittää "vain" tai "ainoastaan" sellaisen uuden vaatimuksen, jota säännöksessä tarkoitetaan.

Ehdotuksen perustelujen mukaan (s. 164) tarkoituksena on säätää siitä, millä edellytyksillä voidaan esittää sellaisia valitusperusteita, joihin ei ole vedottu oikaisuvaatimuksessa. Sääntelyn on katsottu nousevan esiin tilanteissa, jossa hallintopäätöstä ei ole muutettu oikaisuvaatimuksen johdosta. Sil-

loin, kun alkuperäistä päätöstä on muutettu, ei ehdotuksen perustelujen (s. 138) mukaan ole tarvetta rajoittaa muutoksenhakuperusteita, koska valitus kohdistuu lähtökohtaisesti oikaisuvaatimus päätökseen. Käsitelmäni mukaan säännöksen tarkoituksen ymmärtämiseksi tämä yleisperustelujen kohdassa 3.2.2 todettu rajausta tulisi ilmaista nimenomaisesti myös lakiehdotuksen yksityiskohtaisissa perusteluissa.

Käsitelmäni mukaan pitäisi vielä pohtia, onko mahdollisuus uusien vaatimusten esittämiseen riippumaton siitä, *millainen* muutos hallintopäätökseen on oikaisuvaatimuksen johdosta tehty. Voiko toisinaan sanoa vaikka kuinka vähäinen tai epäolennainen muutos johtaa siihen, että mahdollisuus uusien vaatimusten esittämiseen on rajoittamaton. Mielestäni saattaisi olla syytä harkita tarkempaa sääntelyä silloin, kun hallintopäätöstä on oikaisuvaatimuksen johdosta muutettu ja silloin, kun sitä ei ole muutettu.

Säännöksen viimeisen virkkeen mukaan vaatimuksen tueksi saa esittää uusia perusteluja. Ehdotuksen perusteluissa todetaan, että uusilla perusteluilla tarkoitetaan seikkoja, jotka osoittavat valittajan käsitelmän mukaan hallintoasiassa tehdyn päätöksen virheelliseksi. Perustelujen mukaan valituksessa voitaisiin vedota esimerkiksi sellaiseen hallintopäätöstyövirheeseen, johon ei ole puututtu oikaisuvaatimuksen yhteydessä tai jota ei ole myöskään oikaisuvaatimuksen yhteydessä tutkittu. Oudoksun näitä perusteluita. Käsitelmäni mukaan kysymyksessä olisi tällöin pikemminkin uuden valitusperusteen sisältävä uusi menettelyvirheväite kuin uusi perustelu.

Kulujen korvaaminen

Ehdotuksessa todetaan kulujen korvaamisesta (s. 134), että hallintolain 64 §:n kulusäännöksen mukaan hallintoasiassa kukin vastaa omista kuluistaan. Se, että asianosainen hallintolain pääsäännöstä poiketen saisi korvaukseksi oikeudenkäyntivaatimusmenettelyssä syntyneet kulut, voisi aiheuttaa erityyppisiä osin ennakoimattomia ongelmia hallinnossa ja myös tarpeettomia oikeusriitoja hallintotuomioistuimissa. Kulujen korvaamista ei siksi voida pitää asianmukaisena ainakaan yleisellä tasolla säänneltyinä.

Toimikunnan välimietintöön antamassani lausunnossani (24.1.2008 dnro 3769/5/07) totesin, että käytännössä voi tulla esiin selviä viranomaisen virheitä, joiden oikaisemisesta asianosaiselle aiheutuneiden kulujen korvaaminen olisi perusteltua. Katsoin, että kulujen korvaamisesta voisi säätää ainakin sellaisten tapausten varalta, joissa kulujen jääminen asianosaisen vastattavaksi katsottaisiin hänen kannaltaan kohtuuttomaksi. Käsitelmäni mukaan kulujen korvaaminen tällaisissa rajatuissa tapauksissa ei aiheuttaisi niitä ongelmia, joita ehdotuksessa korostetaan ja joiden perusteella sääntelyä ei ole pidetty asianmukaisena. Mielestäni asianosaisen oikeusturvan asianmukaisen toteutumisen ja hallinnon selvien virheiden korjaaminen on vahva peruste sille, että kulujen korvaamisesta säädettäisiin yleislain tasolla tilanteissa, joissa kulujen jäämistä asianosaisen vastattavaksi voidaan pitää kohtuuttomana.